

MUZE E, COLECȚII, EXPOZIȚII

EXPOZIȚIA „MOMENTE DIN ISTORIA U.T.C.”

Elisabeta IONIȚĂ, Lya BENJAMIN,
Elena GEORGESCU, Constantin SAFTA,
Maria ARIMIA

Cu ocazia aniversării a 50 de ani de la crearea organizației revoluționare a tineretului din România Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România a deschis expoziția „Momente din istoria U.T.C. Tradiții ale mișcării revoluționare și democratice de tineret din România sub conducerea P.C.R.”.

Reunind un bogat material documentar, în majoritate original și inedit — fotografii și portrete, publicații, afișe și multe obiecte personale — expoziția înfățișează momente semnificative din activitatea organizației revoluționare a tineretului, desfășurată sub conducerea partidului comunist, participarea tinerilor români, maghiari, germani și de alte naționalități din fabrici, de pe ogoare, din școli sau universități la lupta împotriva orînduirii capitaliste, împotriva pericolului fascismului și războiului, pentru libertate socială și națională, pentru făurirea unei vieți noi.

Prima parte a expoziției atestă că istoria semicentenară a U.T.C., ale cărei rădăcini sînt adînc implîntate în trecutul poporului român, constituie o parte componentă a mișcării muncitorești din România.

Din cauza condițiilor grele de muncă și de viață, tinerii luptători au protestat împotriva nedreptăților sociale. Astfel, atrage atenția memoriul ucenicilor din București, adresat la 18 iulie 1848 guvernului provizoriu al Țării Românești, care cuprinde primele revendicări formulate de tineretul muncitor în țara noastră, printre care „să se desființeze cu totul bătaia și reaua tratare a ucenicilor . . . ucenicul să nu fie întrebuințat decît numai la meșteșug, iar nu la slujbe străine meșteșugului”. În a doua jumătate a secolului trecut au luat naștere primele organizații profesionale cu caracter de ajutor reciproc ale tinerilor muncitori, constituite după exemplul organizațiilor muncitorilor vîrstnici, dar avînd revendicări proprii. În expoziție se află „Statutul asociației de ajutor a calfelor de șepcari din București”, constituită în 1885. Dintr-un articol apărut în ziarul „Munca”, aflăm că în iulie 1894 elevii tipografi din București au constituit o organizație proprie cu scopul de a lupta pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și muncă.

În a doua jumătate a sec. al XIX-lea, partea cea mai înaintată a tineretului studios a îmbrățișat cu entuziasm ideile socialismului științific. Astfel, studenții socialiști, ale căror portrete sînt expuse (Eugen Lupu, C-tin Stăncescu, Alexandru Spiroiu) au pus bazele unor asociații și cercuri studențești care au avut un rol important în răspîndirea ideilor socialiste.

În continuare, documentele prezentate se referă la un moment important în dezvoltarea mișcării revoluționare de tineret din țara noastră, anume, crearea în februarie 1908 în Capitală a „Cercului ucenicilor”, organizație de clasă a tineretului muncitor. Atrag atenția Apelul de convocare și fotografia casei de pe Calea Victoriei, unde a avut loc adunarea de constituire. De asemenea poate fi văzut și pri-

mul număr al ziarului „Foaia Tinărilor”, apărut în aprilie 1910, care a avut un rol important în munca de organizare și educare a tineretului muncitor.

Documentele expuse în continuare se referă la înmulțirea numărului cercurilor „Tineretului muncitor” în diferite orașe, înfățișând aspecte ale activității lor de educare politică și culturală, precum și fotografii purtând patina timpului, prezentând grupuri de tineri membri ai acestor organizații, în primele două decenii ale secolului XX.

Se află aci manuscrisul conferinței „Concepția materialistă a istoriei”, ținută în 1911 de tinărul P. Constantinescu-Iași.

Un panou este consacrat participării tineretului la evenimentele revoluționare din anii 1918 – 1920. La 13 decembrie 1918, în coloanele demonstrațiilor s-au aflat și numeroși ucenici și tineri lucrători. Buletinele de deces expuse arată că tineri de 14, 16, 18 ani au fost răpuși în timpul represiunii.

Accentuarea procesului de clarificare ideologică din mișcarea muncitorească din România, după greva generală din octombrie 1920, s-a reflectat și în cadrul mișcării de tineret. Din analiza articolului apărut în ziarul „Socialismul”, referitor la adunarea generală a cercului „Tineretului socialist” din București în 27 februarie 1921, se poate observa spiritul revoluționar în care s-au desfășurat discuțiile, poziția prioritară a elementelor revoluționare care s-au declarat pentru făurirea partidului comunist.

Pe ordinea de zi a congresului din 8 Mai 1921 se afla și punctul „Mișcarea tineretului”, dovadă că de la bun început P.C.R. a avut în vedere făurirea organizației revoluționare comuniste de tineret.

Pe un panou central, într-o formă grafică deosebită, este prezentată *Conferința generală a tineretului socialist din România din 19–20 martie 1922*, care a pus bazele organizatorice și ideologice ale organizației revoluționare unice marxist-leniniste de tineret din România. Documente originale, un grupaj de portrete reprezentând militanți pentru realizarea acestui deziderat, printre care L. Pătrășcanu, N. Popescu-Doreanu, Șt. Teodorescu, Gh. Stoica, Elena Filipovici, specificarea într-un tabel a celor 36 de localități în care în 1922 existau secții de tineret, rețin atenția vizitatorilor.

În continuare, expozitele relevă că activitatea desfășurată de organizația de tineret sub aspect organizatoric, politic și cultural-educativ a avut loc din primul moment sub directa îndrumare a P.C.R.

O altă serie de materiale se referă la scoaterea P.C.R. și U.T.C. în afara legii, în anul 1924. În original este expus unul din primele manifeste pe care le-a editat C.C. al U.T.C. după ilegalizare, în care se arată : „*Noi nu vom da înapoi. Vom duce mai departe lupta începută și nu vom sfârși pînă nu va fi clădit statul muncitoresc și țărănesc*”. Produce o deosebită impresie și primul număr al ziarului „Tinărul leninist”, organ al C.C. al U.T.C., apărut în decembrie 1924, șapirografiat în ilegalitate, purtând amprenta timpului, cu scrisul aproape șters, precum și imaginea casei din București unde s-a tipărit cu mare grijă de către un grup de uteciști, printre care și Vasile Dodan.

Numeroase documente și fotografii îngălbenite de timp, unele chiar deteriorate, evocă vicisitudinile ilegalității, condițiile grele în care documentele respective au fost elaborate sau păstrate. Urmărind prin intermediul acestor mărturii desfășurarea cronologică a evenimentelor, ni se dezvăluie istoria unei lupte duse de eroi și care a făurit eroi.

De o mare importanță sînt măsurile întreprinse de U.T.C., îndrumat de Partidul Comunist Român, pentru adaptarea activității sale la condițiile grele ale muncii ilegale, pentru imbinarea activității ilegale cu cea legală, în vederea asigurării unor legături cît mai strînse cu masele tineretului muncitor.

Eforturile susținute în direcția maturizării politice a U.T.C.-ului se concretizează în expoziție prin hotărârile Congresului al III-lea al U.T.C., întrunit la București în iulie 1929, rezoluțiile Congresului al V-lea al P.C.R. privind tineretul și alte documente de acest fel care combăteau tendințele sectariste și îndrumau U.T.C.-ul spre organizarea luptei tineretului muncitor, pentru impunerea revendicărilor de ordin economic și politic. Un pas important spre organizarea activității legale a tineretului muncitor a fost și acela cu privire la organizarea comisiilor de tineret pe lângă Sindicatele Unitare. O fotografie de grup în care apar mai toți activiștii de seamă ai U.T.C.-ului din anii aceia oglindește în expoziție participarea tinerilor comuniști la Congresul Sindicatelor Unitare de la Timișoara din anul 1929, unde s-a hotărît înființarea Comisiilor de tineret. Un afiș de popularizare a ziarului „Tinărul Luptător” anunță apariția—după ilegalizarea U.T.C.-ului— a unuiia dintre primele ziare legale de tineret. Conținutul realist al publicației a deranjat însă oficialitățile, ziarul după cîteva numere a fost interzis, iar redactorii și difuzorii săi au fost deferiți justiției.

Un mare număr de fotografii, ziare și manifeste, portrete de tineri muncitori, atestă participarea în masă a tineretului, în frunte cu U.T.C.-iștii, la luptele revoluționare ale clasei muncitoare din România, organizate și conduse de Partidul Comunist Român, în anii crizei economice. Fotografiile expuse subliniază participarea largă la acțiunile de luptă, faptul că revendicările pentru care militau comuniștii și U.T.C.-iștii oglindeau nevoile și năzuințele maselor; multitudinea de portrete ale unor tineri muncitori participanți la aceste acțiuni individualizează mulțimea, o personifică, o concretizează, iar documentele cu caracter personal ale unor luptători care s-au înscris în istorie prin faptele lor eroice, cum au fost Vasile Roaită, Tyukodi Anton, Donca Simo și alții, au menirea să dezvăluie vizitatorului expoziției trăsăturile umane ale acestor eroi. În acest sens expoziția dă o interesantă rezolvare rolului personalității în istoria mișcării revoluționare de tineret. De altfel expoziția se

remarcă prin prezența masivă a activiștilor U.T.C., smulgându-se astfel evenimentele din sfera generalului, legându-le de oameni și locuri concrete. Această prezență este marcată atât printr-o diversitate de portrete, cât și de documente care se referă la activitatea unor activiști de seamă ca N. Ceaușescu, Miron Constantinescu, Ion Popescu-Puțuri și alții.

Bogat este ilustrată în expoziție activitatea studenților revoluționari, a Frontului Studentesc Democrat, existența unor celule ilegale în rândurile școlilor medii cu profil teoretic și profesional.

Îmbinarea activității ilegale a U.T.C. cu cea legală este ridicată pe o treaptă superioară în anii luptei împotriva pericolului fascismului și războiului, când sub conducerea Partidului Comunist Român, într-un singur suvoi, se unesc toate forțele democratice pentru a opune un zid comun uneltirilor cercurilor fasciste din România. Documente de arhivă, articole din presa vremii, fotografii, oglindesc în expoziție contribuția uteciștilor, participarea lor activă la lupta antifascistă a forțelor democratice din România, organizată și condusă de P.C.R.

În expoziție sînt pe larg ilustrate, în principal prin documente și fotografii inedite, probleme ca: activitatea propagandistică și cultural-educativă a U.T.C.-ului; acțiuni de solidaritate cu lupta antifascistă pe plan internațional; participarea la războiul civil din Spania; prezența reprezentanților tineretului antifascist din România la congresele mondiale antifasciste și antirăzboinice.

În mod special se evidențiază semnificația reorganizării activității ilegale a U.T.C.-ului în anii 1939—1940. Sînt expuse sub formă de facsimile articole din „Știința” ilegală, care cuprind sarcinile trasate de C.C. al P.C.R. tineretului revoluționar din România cu privire la necesitatea reorganizării activității ilegale a U.T.C.-ului. Alături de aceste mărturii documentare, altele reflectă acțiunile importante ale tineretului revoluționar din anii 1939—1940 care, desfășurându-se sub conducerea U.T.C.-ului reorganizat, se integrează în lupta generală a maselor populare pentru apărarea independenței naționale și a integrității teritoriale a țării. Fotografii și documente oglindesc participarea tineretului la puternicele acțiuni de protest împotriva Dictatului de la Viena, a instaurării dictaturii fasciste și intrării trupelor hitleriste în România.

Pe un panou sînt expuse materiale ce dezvăluie unele aspecte privind condițiile de viață și de muncă ale diferitelor categorii de tineri în anii dictaturii militarofasciste și a războiului hitlerist antisovietic.

Găsim aici fotografii reprezentînd copii cu fețe triste, desculți, îmbrăcați prost, elevi care în preajma anului școlar își cumpărau cărțile de pe trotuar unde erau așezate de anticari; articole ale căror titluri sînt sugestive: „Condițiile de viață ale tinerilor muncitori de la „Concordia-Ploiești”, „Tineri trimiși cu forța la muncă în Germania”, „Soarta tineretului român”, rapoarte ale autorităților nevoite să recunoască faptul că părinții trebuiau să poarte copiii desculți și dezbrăcați, păstrînd hainele pentru toamnă, cînd mergeau la școală, ca și faptul că în unele întreprinderi se făcea abuz în privința folosirii forței de muncă a copiilor — spre exemplu Societatea U.D.R. Anina, unde copiii lucrau în condiții dăunătoare sănătății, ceea ce făcea ca majoritatea celor pînă la 18 ani să fie bolnavi de tuberculoză.

Tot aici sînt expuse în original două cărți poștale ale tinărului Haralambie Stoiculescu, ce avea să moară în august 1944 luptînd eroic împotriva hitleriștilor la Tr. Severin.

Nevoit să lucreze departe de părinți — la București — scrie mamei sale în octombrie 1941; „*Scumpă mea mamă, aici o duc rău de tot. Dimineața nu mîncăm nimic și mîncăm numai la 4 p.m. . . ; ne culcăm la 11 și ne sculăm la ora 4*”.

Grija permanentă a partidului comunist pentru soarta țării, pentru soarta tineretului, poziția sa de ripostă față de dictatură și război este reflectată printr-un grupaj de documente — manifeste, fluturași — „Singura salvare sã dăm afară pe nemți”, „Jos guvernul antoneștilor, moarte crotopitorilor”, „Luptați pentru ieșirea din război”, „Pace cu Rusia Sovietică” — sau manifestul C.C. al U.T.C. din octombrie 1941 „Către întregul tineret din România care este chemat la muncă și luptă, pentru alungarea lăcustelor hitleriste din țară, pentru pacea, independența națională a poporului român”.

Sînt expuse apoi documentele de bază elaborate de C.C. al P.C.R. și C.C. al U.T.C. printre care: „Platforma din 6 septembrie 1941”, „Situația actuală și sarcinile tineretului din România”, februarie 1942 și „Directive pentru probleme organizatorice, forme și metode de muncă ale U.T.C.”, 15 iunie 1942, care au dat liniile directoare pentru activitatea tineretului comunist și au chemat la luptă împotriva dictaturii militarofasciste și a războiului hitlerist, pentru salvarea poporului român, pentru o Românie liberă, democratică, independentă.

Sinteza acestei sarcini era mobilizarea întregului tineret de la sate și orașe, din școli și universități, din uzine, fabrici și birouri, din armată, la Frontul patriotic al tineretului.

Sînt de asemenea expuse Apelurile de la Moscova (septembrie 1941, mai 1942) adresate tinerilor de pretutîndeni, publicate în limba română în coperta falsă „Loteria de Stat — ultima tragere”.

Tot pe acest panou sînt portretele unor activiști cu munci de răspundere în rîndurile tineretului comunist în această perioadă: Vasile Tudose, Ion Vințe, Augustin Alexa, Manea Mănescu, Gheorghe Marinescu, M. Popescu-Doreanu, Constantin Predulea, Alexandru Sidorovici.

În activitatea lor, tinerii comuniști au folosit — fie pentru ședințe ilegale fie pentru tipărirea unor materiale de propagandă — o seamă de case conspirative. Imaginile unora și-au găsit locul și în expoziție.

Numeroși tineri comuniști au fost în acești ani judecați și condamnați la ani grei de închisoare. Un document expus se referă la unul din marile procese, din 18 noiembrie 1942, cînd au căzut membri de seamă ai C.C. al U.T.C. și ai unor organizații din Capitală.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL U.T.C., PREZIDIND LUCRĂRILE CONFERINTEI REGIONALE U.T.C. BANAT – OCTOMBRIE 1944

În continuare, exponatele evidențiază activitatea U.T.C. în rindurile tinerilor muncitori — o ședință ținută de comuniști cu ucenici ai secției transport, telecomunicații C.F.R.-Grivița, o excursie organizată de uteciști cu tineri de la fabrica S.E.T.-București; în rindurile elevilor, colegii de clasă ai lui Justin Georgescu de la liceul „Matei Basarab” — București, unde în anii 1940—1941 a existat o celulă U.T.C.; în rindul studenților — note informative privind activitatea desfășurată de Biroul U.T.C.-studențesc al Universității București, în conducerea căruia era tovarășul Manea Mănescu, precum și documente privind răspunderea unor manifeste printre studenții de la Politehnică, facultățile de medicină, drept, litere. Unul din aceste manifeste, semnat „Un grup de studenți patrioți” este expus, ca și scrisoarea unor studenți către Antonescu, pe care-l avertizează că într-o zi va trebui să răspundă pentru faptele sale.

Având în vedere indicațiile C.C. al P.C.R. și C.C. al U.T.C., în afara acestor categorii de tineri, uteciștii aveau să-și desfășoare activitatea și în rindul tinerilor de la sate, al celor din armată — în variate forme de propagandă. Din multitudinea acestora am expus fluturași ce poartă mesajele partidului: „Români, nu vă prezentați la armată”, „Călăul Antonescu vă trimite la moarte sigură”, „Nu vrem să mergem pe front”, „Floarea tineretului nostru a pierit”, „Lupta e inutilă, vrem pace”.

Rapoarte ale Marelui Stat Major redau îngrijorarea autorităților față de activitatea comunistă printre recruți, a ostașilor ce vin în permisie, cărora fie prin viu grai, fie prin diferite materiale de propagandă li se arată adevărata cauză a războiului.

Pe un alt panou sînt expuse materiale care reprezintă unele aspecte privind contribuția tineretului la mișcarea de rezistență împotriva dictaturii militarofasciste și a războiului hitlerist.

U.T.C.-iștii acționează pentru constituirea Frontului Patriotic al Tineretului printr-o intensă activitate de propagandă, răspunderea de manifeste cu titluri semnificative — „Către toți tinerii din Capitală”, „Către întreg tineretul din România” — editarea unor fluturași — „Jos germanii și vinduții lor”, „Trăiască România liberă” — imprimarea pe bancnote de 5 lei — cum au făcut uteciștii din sectorul II negru, București — a lozincilor „jos războiul, afară cu nemții”, fapt pentru care au fost condamnați la moarte și executați, editarea din inițiativa și cu contribuția tinerilor comuniști și uteciști, a ziarelor de tineret „Buletinul tineretului patriot”, „Tinărul patriot”.

Mulți, foarte mulți tineri, pătrunși de sentimentul urii împotriva regimului militar fascist, au suferit în acești ani bătăi cumplite, schingiurii, judecări și condamnări grele. Mulți au plătit cu viața. Un grupaj de portrete prezintă pe cîțiva din acești tineri căzuți în luptă în anii 1941—1944: Cornel Elias, Justin Georgescu, Dan Mihailovici, Filimon Sirbu, Pompiliu Ștefu, Nicolae Mohănescu. Mulți tineri din România au căzut în afara granițelor țării, luptînd în rezistența franceză, așa cum au fost Olga Bancic, Călin Ion, Marin Chilera ș.a.

Găsim pe același panou vibrante articole împotriva unor asemenea crime.

În două vitrine mari se află obiecte personale ce au aparținut unora dintre uteciștii a căror tinerețe a fost frântă de gloanțele vrășmașe. Fotografii de familie, cravate și stiloul lui Filimon Sirbu, foaia matricolă a lui Cornel Elias – elev al Liceului „Matei Basarab”, cămașa și pantalonul lui Dan Lazarovici, ucis în torturi, portofelul și unele acte ale lui Justin Georgescu, legate într-un batistă, așa cum au fost date familiei după moartea sa.

Un tabel enumără principalele închisori și lagăre în care au stat tinerii comuniști și antifasciști români. O fotografie îl reprezintă pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în lagărul de la Tg. Jiu lucrând într-un grup de alți internați comuniști.

Tineri și tinere din România au fost închiși în lagărele hitleriste de la Auschwitz, Sachsenhausen, Vapniarca ș.a. Într-o fotografie este prezentat grupul sanitar de tineri din România în lagărul Buchenwald.

Așa cum reiese din unele materiale expuse, sub îndrumarea comuniștilor, închisorile și lagărele au fost transformate în adevărate școli de educație revoluționară, cei închiși bucurându-se de sprijinul material și moral al celor din afară. Pentru a reflecta acest lucru sînt expuse și unele articole ca : „Teroarea contra patrioților din închisori”, „Salvați patrioții închiși”, „Lagărul de la Tg. Jiu”, „Noi victime ale terorii hitleriste”, apărute în „România liberă”, „Buletinul apărării patriotice”, „Buletinul Capitalei” în 1943 – 1944.

Alături de vîrstnici, uteciștii, dînd dovadă de un deosebit curaj și inepuizabilă energie, însuflețiti de patriotism, au participat la acțiuni de sabotare a producției de război, au făcut parte din grupurile de partizani „Carpați”, „Mărăști”, ș.a. aducînd un prețios aport.

Fotografii, articole, rapoarte ale autorităților redau aspecte privind participarea tineretului la acțiunile protestatare ale muncitorilor de la „Malaxa”, „Arsenal”, S.T.B., „Lemaitre”, de pe Valea Prahovei, la pregătirea și desfășurarea unor acțiuni de sabotaj, la procurarea și depozitarea de armament și muniții, în cadrul planului insurecției.

Sînt expuse chemările adresate tineretului, manifeste, fluturași : „Români sabotați războiul, răzbu-nați miile de morți ai generalului Antonescu”, „Tineri muncitori români, Jos războiul”, „În fabrica voastră împiedicați luarea măsurilor de război”. Tot aici este expusă scrisoarea unui grup de tineri patrioți care cer eliberarea partizanilor din Oravița la 18 iunie 1944. „*Sîntem hotărîți mai mult ca oricînd ca, cu arma în mînă, cu dorința de libertate și independență națională, cu sprijinul poporului întreg, să-i apărăm și să-i răzbunăm pe frații noștri schingiuiți și uciși în camerele de tortură ale siguranței din Oravița...*”

Un loc central este acordat, în această parte a expoziției, contribuției tineretului la înfăptuirea insurecției naționale antifasciste.

TINERI, MEMBRI ÎN FORMAȚIUNILE PATRIOTICE, PARTICIPANȚI LA LUPTELE INSURECȚIONALE DIN BUCUREȘTI, AUGUST 1944

Pentru început, un tabel prezintă întreprinderi și instituții din Capitală unde au existat celule U.T.C. în anul 1944, precum și legăturile lor cu unitățile militare. Fotografii prezintă grupuri de tineri participanți la insurecție.

Tinerii, alături de vîrstnici, au participat la marele miting — primul legal organizat de P.C.R. în Piața Universității la 28 august 1944, pentru a marca victoria insurecției. Au ieșit cu steaguri și flori în întîmpinarea unităților armatei sovietice care ajunseseră la București la 30 august 1944.

Lîngă numărul festiv din 24 august al ziarului „România liberă” sînt expuse manifestul-apel al C.C. al P.C.R. și C.C. al U.T.C. lansat imediat după victoria insurecției, prin care tineretul patriei este chemat la luptă în continuare împotriva reacțiunii, pentru alungarea trupelor hitleriste, pentru eliberarea patriei, pentru democrație.

Răspunzînd acestor chemări, tineretul patriei în frunte cu uteciștii a fost în primele rînduri ale luptătorilor pînă la victoria finală asupra fascismului.

Închinîndu-și întreaga activitate nobilelor idei de libertate și independență a țării ce prindeau viață în zilele de după 23 August, U.T.C. ridică pe o treaptă mai înaltă eroicele sale tradiții din anii ilegalității, participa activ la marea operă revoluționară a întregului popor. Numeroase expozate redau activitatea de reorganizare a U.T.C. conform condițiilor de activitate legală. Conducerea organizației a fost încredințată unui activ restrîns în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al U.T.C. Alte documente ilustrează activitatea U.T.C. pentru crearea frontului unic al tineretului, realizat la începutul lui septembrie 1944 între U.T.C. și U.T.S.D., precum și a frontului național democrat al tineretului.

În activitatea politică, ideologică și organizatorică a U.T.C., un rol important l-a jucat „Scinteia tineretului”, al cărei prim număr este expus.

Documentele oglindesc lupta tineretului pentru izgonirea fasciștilor, demascîndu-i și luînd măsuri pentru împiedicarea sabotajului patronilor, pentru desființarea pedepsei cu carceră.

Mii și mii de tineri muncitori, țărani, intelectuali, și-au adus contribuția la înlăturarea forțelor reacționare în frunte cu Rădescu și instaurarea la 6 Martie 1945 a guvernului de largă concentrare democratică condus de Dr. Petru Groza.

Următoarele panouri redau prin documente, fotografii, portrete, participarea tineretului, în frunte cu uteciștii, la războiul antihitlerist. Răspunzînd chemării partidului „Totul pentru front, totul pentru victorie”, numeroși tineri din fabrici, de pe ogoare, din școli și facultăți s-au înrolat voluntari, acoperindu-se de glorie pe cîmpurile de luptă pentru eliberarea patriei, în Ungaria, Cehoslovacia. Tinerii ostași și voluntari români au înscris pagini de neuit în istoria luptei pentru înfrîngerea cîmpitorilor hitliști. Sînt expuse portretele eroilor uteciști Constantin Godeanu, membru al C.C. al U.T.C., Alexandru Rusu, Petre Vișcu, Ion Peică, Constantin Belghiru, Ilie Cotova, Constantin Plaschi, Aurel Suci, Petru Iosif, Ion Purcaru, Ianoș Czeller, Gheorghe Arvat și ale multora care, prin faptele de vitejie, au rămas o pildă vie de eroism, abnegație și sacrificiu pentru generațiile de tineri din țara noastră.

Participarea tineretului muncitor, sătesc și intelectual, la acțiunile organizate de partid în vederea desăvîrșirii reformei agrare din primăvara anului 1945, la zădărnicierea încercărilor forțelor reacționare de a înlătura guvernul democrat condus de eminentul om politic și de stat Dr. Petru Groza, la victoria forțelor democratice, care sub conducerea P.C.R. au obținut majoritatea în Adunarea Deputaților, ca și alte acțiuni din această perioadă este oglindită prin documente și fotografii ce redau atmosfera anilor 1945—1946.

Schimbările ce au avut loc în raportul de forțe politico-sociale în favoarea regimului democrat, succesele obținute în refacerea economică sub conducerea partidului au făcut posibilă înlăturarea monarhiei, România proclamîndu-se republică populară. La realizarea acestor transformări democratice, la înfăptuirea actului de la 30 Decembrie 1947, tineretul muncitor, condus de partid, și-a adus contribuția din plin.

O pagină luminoasă în istoria luptelor tineretului din țara noastră pentru întărirea regimului democrat-popular a fost participarea sa la refacerea și reconstrucția economică a țării, 1945—1948. Expozatele redau munca entuziastă a tinerilor muncitori, țărani, elevi, studenți, români și de alte naționalități care, răspunzînd chemării partidului, și-au adus contribuția la punerea în funcțiune a numeroase obiective industriale, la creșterea producției. Mii și mii de tineri au muncit pe șantierele Agnita-Botorca, Salva-Vișeu, Bumbești-Livezeni, Brașov-Predeal, Depoul de locomotive din Craiova, terminat în cinstea aniversării a trei ani de la instaurarea guvernului democratic, Fabrica de confecții din București, unde au înscris pagini strălucite de muncă fără preget.

Șantierele de reconstrucție au constituit un mijloc important de pregătire profesională, politică și culturală a tinerilor brigadieri.

Numeroase expozate se referă la un moment important în viața tineretului din țara noastră, Congresul de unificare a tineretului muncitor din martie 1949 care, conform hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din decembrie 1948, a hotărît constituirea unei singure organizații revoluționare a tineretului din patria noastră.

Sub conducerea și îndrumarea permanentă a Partidului Comunist Român, congresele și consfăturile ce au urmat congresului de unificare (Consfătuirea pe țară a tineretului din iulie 1954, Congresul

al VI-lea din iunie 1956, crearea U.A.S.R. în martie 1957, Congresul al VII-lea din august 1960, Congresul al VIII-lea din martie 1966, plenarele C.C. al U.T.C. și Conferințele U.A.S.R., au mobilizat tineretul la îndeplinirea mărețului program elaborat de partid privind construcția socialistă în patria noastră.

În fiecare etapă a muncii entuziaste a construirii noii societăți socialiste, partidul s-a adresat tineretului. În salutul (expus pe panou) C.C. al P.C.R. adresat Congresului al VIII-lea al U.T.C. de către Secretarul general al P.C.R. tov., Nicolae Ceaușescu, se arată: „*Construirea a numeroase noi întreprinderi, înzestrarea continuă a industriei cu tehnica modernă pun în fața organizațiilor de U.T.C. sarcina de a îndruma tineretul spre creșterea continuă a calificării profesionale, spre însușirea cu rivă a tehnicii noi, a ajuta pe elevii din școlile profesionale și tehnice în însușirea temeinică a cunoștințelor teoretice și practice*”.

Indicațiile partidului au stîrnit în rîndul tinerilor pasiunea pentru tehnica nouă, pentru aplicarea în practică a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane.

Cincinalul încheiat a încorporat în sine hărnicia și talentul tinerei generații, care și-a îndeplinit cu cinste sarcinile trasate de partid. O suită de panouri din expoziție, prin imagini fotografice, reflectă participarea activă a tineretului la făurirea industriei socialiste.

În continuare sînt prezentate aspecte ale activității tineretului în diferite ateliere — școală. Alte fotografii, documente și date statistice atestă că tineretul patriei noastre, condus și îndrumat în permanență de Partidul Comunist Român, constituie un factor activ al construcției vieții noi.

„*Făcînd o retrospectivă la cincinalul încheiat — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — putem spune cu mîndrie că tineretul din fabrici și uzine, de pe șantiere de construcție, și-a îndeplinit cu cinste sarcinile trasate de partid, a participat din plin la darea în exploatare a numeroase obiective industriale*”.

Un loc important îl ocupă în expoziție lucrările Congresului al IX-lea al U.T.C., moment de seamă în viața organizațiilor de tineret.

Făcînd bilanțul activității desfășurate de către organizațiile U.T.C. de la ultimul congres, analizînd contribuția tineretului la dezvoltarea economică, la activitatea productivă, congresul a înscris printre obiectivele esențiale ale activității viitoare, mobilizarea întregului tineret pentru realizarea sarcinilor economiei, educația prin muncă și pentru muncă a întregului tineret al patriei, promovarea largă în rîndurile tineretului a înaltei răspunderi față de calitatea de muncitor.

În cuvîntarea ținută în fața solilor tineretului prezenți la congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat o înaltă apreciere contribuției și rolului tineretului în opera de edificare a socialismului în țara noastră arătînd: „*În tot ce s-a înfăptuit în acești ani sînt încorporate și energia, priceperea și hărnicia tinerei generații care, împreună cu întregul popor, n-a precupețit și nu precupește nimic pentru traducerea în viață a mărețului program elaborat de P.C.R. Socialismul a oferit tinerei generații un cîmp vast, nelimitat, de afirmare creatoare, de punere în valoare a capacităților și talentelor, de realizare a aspirațiilor și idealurilor ce-l animă*”.

U.T.C. a preluat și extins tradiția muncii voluntare, care a cuprins un număr tot mai mare de tineri. În ultimii doi ani alte zeci de mii de tineri au preluat această ștafetă, răspunzînd chemării partidului de a se afirma pe șantiere, ducînd mai departe glorioasele tradiții ale primelor detașamente de brigadierii din anii reconstrucției și refacerii economice. Cîteva aspecte prezentate în expoziție redau amploarea acestei activități.

Prin munca patriotică a tineretului, numai în Capitală, în anul 1971, au fost efectuate lucrări în valoare de 264 000 000 lei. Alte expozate ilustrează participarea uteciștilor, a întregului nostru tineret, la chemarea partidului pentru înfăptuirea planului de irigații. În ansamblul preocupărilor organizațiilor U.T.C., un loc de seamă îl ocupă pregătirea tineretului pentru apărarea patriei, sarcină de onoare încredințată de partidul comunist organizației revoluționare de tineret.

În desfășurarea tematicii expoziției un loc principal este rezervat organizațiilor U.T.C. și U.A.S.R. în rîndurile studenților.

Un alt capitol al tematicii expoziției reflectă participarea tineretului român la lupta pentru pace și progres social. Politica consecventă de pace și prietenie cu toate țările lumii a partidului și statului nostru, avînd la bază principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, se bucură de întreaga adevărată tineretului, care vede în politica externă a partidului expresia intereselor fundamentale ale poporului nostru, contribuția pe care o aduce cauzei păcii și socialismului în lume.

Tineretul patriei noastre, animat de cele mai înaintate idealuri, ia parte activă la lupta internațională a forțelor progresiste, reprezentînd un detașament de nădejde al frontului antiimperialist.

Organizația noastră revoluționară de tineret, întregul tineret al patriei, se mîndrește că în bilanțul înfăptuirilor istorice, așa cum apreciază conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-au încorporat și eforturile, cunoștințele, talentul și entuziasmul creator al milioanele de tineri ai patriei, ale uteciștilor crescuți și educați de partid în spiritul dăruirii a tot ce au mai bun cauzei noastre socialiste, a ridicării patriei pe înaltele culmi ale civilizației comuniste.

Încrezătoare în viitorul comunist al patriei, urmînd cu consecvență îndemnul părintești al Partidului Comunist Român, tînăra generație s-a angajat să dăruiască patriei tot ce are mai bun, toată puterea sa creatoare, elanul și năzuințele sale pentru construirea pe pămîntul României a societății socialiste multilateral dezvoltate.